

Metoda punktu stałego

Teoria:

Niech dana będzie funkcja $\phi : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ oraz punkt $\alpha \in [a, b]$ taki, że

$$\phi(\alpha) = \alpha \quad (1)$$

Wtedy α nazywany jest *punktem stałym* funkcji ϕ .

Do wyznaczenia tego punktu możemy użyć następującego algorytmu:

$$x^{(k+1)} = \phi(x^{(k)}) \quad k \geq 0 \quad (2)$$

gdzie $x^{(0)}$ jest przybliżeniem początkowym.

Twierdzenie 1 *Załóżmy, że elementy funkcja ϕ ze wzoru (2) ma następujące własności:*

1. $\phi(x) \in [a, b]$ dla każdego $x \in [a, b]$
2. ϕ jest różniczkowalne w $[a, b]$
3. istnieje takie $K < 1$, że $|\phi'(x)| \leq K$ dla każdego $x \in [a, b]$

Wtedy ϕ ma co najwyżej jeden punkt stały $\alpha \in [a, b]$ i algorytm podany wzorem (2) jest do niego zbieżny bez względu na wybór przybliżenia początkowego $x^{(0)} \in [a, b]$.

Dodatkowo zachodzi równość:

$$\lim_{K \rightarrow \infty} \frac{x^{(k+1)} - \alpha}{x^{(k)} - \alpha} = \phi'(\alpha) \quad (3)$$

Wynika z tego, że zbieżność przedstawionego algorytmu jest co najmniej liniowa.

Twierdzenie 2 *Przyjmując wszystkie założenia 1 oraz dodatkowo zakładając, że:*

1. $\phi'(\alpha) = 0$, $\phi''(\alpha) \neq 0$

to przedstawiony wzorem (2) algorytm ma zbieżność kwadratową, oraz:

$$\lim_{K \rightarrow \infty} \frac{x^{(k+1)} - \alpha}{(x^{(k)} - \alpha)^2} = \frac{1}{2} \phi''(\alpha) \quad (4)$$

Wykorzystanie metody punktu stałego do znajdowania zer równań nieliniowych:

Aby znaleźć zero danej funkcji $f(x)$ w przedziale $[a, b]$ przy pomocy metody punktu stałego, konstruujemy nową funkcję:

$$\phi(x) = x - f(x) \quad (5)$$

Punkt stały nowej funkcji jest również poszukiwanym zerem

$$\phi(x) = x \rightarrow x - f(x) = x \rightarrow f(x) = 0$$

Trzeba pamiętać, żeby spełniony był warunek:

$$|\phi'(x)| < 1 \quad x \in [a, b]$$

Skrypt 1:

```
function y = funfix(x)

y = x - (.25 * x^2 - sin(x));
```

Skrypt 2:

```
function y = fixed_point ( f, x0, TOL, Nmax )

%FIXED_POINT  znajduje punkt staly zadanej funkcji
%
%   wywoływanie:
%       y = fixed_point ( 'f', x0, TOL, Nmax )
%       fixed_point ( 'f', x0, TOL, Nmax )
%
%   dane wejściowe:
%       f      (string containing) nazwa pliku m-file definiującego
%              funkcje, ktorej punkt staly jest poszukiwany
%       x0     początkowe przybliżenie położenia punktu stałego
%       TOL    odległość pomiędzy kolejnymi przybliżeniami będąca
%              warunkiem zatrzymania obliczeń
%       Nmax   maksymalna liczba iteracji
%
%   dane wyjściowe:
%       y      przybliżona wartość punktu stałego
%
old = x0 for i = 1 : Nmax
    new = feval(f,old);

    if ( nargout == 0 )
        disp ( sprintf ( ' (fix p.) \t \t\t %3d \t %.10f ', i, new ) )
    end

    if ( abs(new-old) < TOL )
        if ( nargout == 1 )
            y = new;
        end
        return
    else
        old = new;
    end
end

disp('Przekroczono maksymalna liczbe iteracji') if ( nargout == 1 )
y = new;
end
```

Zadanie:

Wyznacz zero funkcji:

$$y = \frac{x^2}{4} + \sin x$$

w przedziale [1.5, 2.0].

Rozwiazanie w programie MATLAB:

```
clc  
fixed_point ('funfix',1.5,1e-14,40)  
y = fixed_point ('funfix',1.5,1e-14,40)
```